

VĂTĂMAREA SĂNĂTĂȚII vs LEZAREA INTEGRITĂȚII CORPORALE: IMPACTUL DISOCIERII TERMINOLOGICE

Mariana SACARA, Facultatea de Drept

Sănătatea și integritatea corporală, ca pretinse valori sociale lezate prin săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.151, 156 și 157 CP RM, constituie valori sociale distincte și de calibru diferit, motiv din care, ridică semne de întrebare titulatura numitelor norme de incriminare. Or, așa cum corect s-a susținut în literatura de specialitate, sferile celor două noțiuni – „sănătatea persoanei” și „integritatea corporală a persoanei” – nu se intersectează. Aceste noțiuni sunt complementare [1]. De aceea, în contextul infracțiunilor abordate este incorect a opera cu sintagma „vătămare a integrității corporale”. Integritatea corporală ca valoare socială este de un calibru redus în raport cu sănătatea, iar ceea ce se protejează în plan principal în cazul art.151, 152, 156 și 157 CP RM este tocmai sănătatea persoanei – reprezentând obiect juridic special, nu și integritatea corporală. Odată cu abrogarea art.154 CP RM (Maltratarea sau alte acte de violență) [2], integritatea corporală nu mai este protejată în plan principal prin mijloace de drept penal, ci prin mijloace contravenționale. Astfel, integritatea corporală, ca valoare socială distinctă, proteguită în principal, își găsește reflecție *de lege lata* în prevederile alin.(1) și (2) art.78 Cod contravențional al Republicii Moldova [3].

Mai mult ca atât, prin vătămare poate fi prejudiciată sănătatea, și nu integritatea corporală [4]. În conformitate cu pct.74 al Regulamentului Ministerului Sănătății de apreciere medico-legală a gravității vătămării corporale din 2003 [5], rezultă că integritatea corporală este lezată ca urmare a producerii leziunilor corporale ce nu cauzează prejudiciu sănătății (subl. ne aparține – *n.a.*). Și cu toate că legiuitorul denumește defectuos acest grad de gravitate a prejudiciului fizic prin sintagma „vătămare neînsemnată”, potrivit criteriilor de incidență, nu există temei de a le atribui o altă interpretare.

În literatură, vătămarile neînsemnate sunt descrise de palmuiri, legarea mâinilor și altele [6], care prin esența lor nu aduc prejudiciu sănătății [7], ci pe bună dreptate, integrității corporale. De aceea, se pune întrebarea, dacă este corect ca printr-o vătămare să se atenteze asupra integrității corporale? Considerăm că expresia „leziune corporală fără cauzarea prejudiciului sănătății”, utilizată până la remanierea aduse prin Ordinul Ministerului Sănătății nr.654 din 16.08.2011 [8], era mai potrivită decât substituentul actual „vătămare neînsemnată”. Cel puțin, ridică semne de întrebare cum o vătămare, chiar și neînsemnată, să nu fie susceptibilă de a cauza prejudiciu sănătății? Leziunea este o noțiune mai complexă în raport cu vătămarea, iar sintagma „leziune corporală fără cauzarea prejudiciului sănătății” este una mai clară sub aspect semnificativ. De fapt, interpretarea vătămării neînsemnate pe care legiuitorul o dă în pct.74 al Regulamentului Ministerului Sănătății de apreciere medico-legală a gravității vătămării corporale din 2003, ne dovedește că

noțiunea „vătmare neînsemnată” este de fațadă, nu și de conținut. Dar acest decor creează confuzii. Și așa cum actul normativ la care am făcut referire reprezintă parte integrantă a legislației complementare legii penale, pentru a nu dezorienta destinatarul și beneficiarul legii penale, propunem legiuitorului nostru să țină cont de imperativitatea celor expuse și de a reveni la sintagma „leziune corporală fără cauzarea prejudiciului sănătății”. Bazându-ne pe aceleași rațiuni de evitare a confuziilor, dar și pe ridicarea calității continue a legii penale, se face simțită nevoia de a abroga expresia „vătmare a integrității corporale”, utilizată în prevederile art.151, 152, 156 și 157 CP RM.

Reflecțiile asupra acestei probleme terminologice au semnificație practică, în măsura în care determinarea corectă a valorii sociale lezate, reprezentând obiect juridic special, va contribui la o justă încadrare juridică a faptei. Bunăoară, noțiunea „violență nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei”, ce apare în calitate de circumstanță agravantă a unor componente de infracțiuni (lit.e) alin.(2) art.187 CP RM; lit.c) alin.(2) art.189 CP RM; lit.b) alin.(2) art.192¹ CP RM etc.), nefiind una medicală, ci una juridică, urmează a fi interpretată *ad litteram*. De vreme ce legiuitorul statuează asupra lipsei pericolului pentru viață și sănătate, e și firesc să nu se aducă atingere vieții sau sănătății, ca atribute ale persoanei. Căruia alt atribut, dacă nu integrității corporale i se aduce atingere în acest caz? Reiterăm că în aceste cazuri, integritatea corporală este o valoare socială lezată în plan facultativ, reprezentând obiect juridic secundar.

În definitiv, respectarea unui minim de exigență în raport cu o terminologie constantă și liberă de confuzii, este unul dintre factorii ce pot contribui asupra calității actului de justiție.

Referițe:

1. BRÎNZĂ, S.; STATI, V. *Drept penal: Partea specială*. Chișinău: Tipografia Centrală. 2011, vol.I, p.242. ISBN 978-9975-53-029-3.
2. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2008. nr.28-29 (08 februarie).
3. Codul contravențional: Legea Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2009. nr.3-6. În vigoare din 31 mai 2009.
4. *Российское уголовное право. Особенная часть: Учебник для вузов*. Под ред. В.С. КОМИССАРОВА. СПб.: Питер, 2008, с.83. ISBN 978-5-469-01524-6.
5. Regulamentul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova de apreciere medico-legală a gravității vătămării corporale, nr.199 din 27.06.2003. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2003, nr.170-172.
6. БОРЗЕНКОВ, Г.Н.; ИНОГАМОВА-ХЕГАЙ, Л.В.; КОМИССАРОВ, В.С. *Российское уголовное право. Особенная часть. Том 2*. Москва: Проспект, 2007, с.73. ISBN 978-5-482-01455-4.
7. *Российское уголовное право. Особенная часть*. с.83. ISBN 978-5-469-01524-6.
8. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2011. nr.170-175.

*Recomandat
Adriana EȘANU, dr., conf. univ.*